

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
**Direcció General d'Ordenació
i Innovació Educativa**
Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social

LÀMINA AULA D'ACOLLIDA

1. Introducció

2. Orientacions didàctiques

L'AULA D'ACOLLIDA

Què és l'aula d'acollida?

L'aula d'acollida és un marc de referència i un entorn de treball obert dins del centre que facilita l'atenció immediata i més adequada a l'alumnat nouvingut i que ajuda el professorat en un dels reptes educatius més importants de l'escola catalana el segle XXI.

Aquesta estructura organitzativa permet tenir previstes una sèrie de mesures curriculars i metodològiques, materials curriculars, etc., que garanteixen l'aprenentatge intensiu de la llengua, l'aprenentatge d'uns coneixements bàsics i la progressiva incorporació de l'alumnat a l'aula ordinària tenint en compte els aspectes emocionals de l'acollida.

Quins centres poden tenir aula d'acollida?

Aquells centres educatius en els quals hi ha un compromís explícit d'acollida a l'alumnat nouvingut i que n'escolaritzen un nombre elevat.

Qui s'encarrega del funcionament de l'aula?

El tutor/a de l'aula d'acollida és la figura essencial per al funcionament de l'aula. És important que el professional que es faci càrrec de l'aula formi part, preferentment, del professorat amb destinació definitiva al centre.

Cal vetllar especialment que aquest professional tingui una bona competència lingüística en català i sensibilitat pels processos d'acollida i integració de l'alumnat nouvingut.

L'aula d'acollida és un espai de referència per a l'alumne/a. Cal tenir present, però, que aquest alumne/a forma part d'un grup-classe, on està adscrit i on realitza una part important dels seus aprenentatges.

La resposta educativa que s'ofereix a l'alumnat i la seva incorporació al centre no és únicament una "responsabilitat" del tutor o tutora de l'aula d'acollida, sinó de tota la comunitat educativa.

Quins continguts es treballen a l'aula d'acollida?

Tal com s'ha esmentat anteriorment, s'hi treballarà l'aprenentatge de la llengua catalana (nivell A segons el **Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar**), així com el treball preparatori dels continguts necessaris per al seguiment de les diverses àrees curriculars.

Com es pot organitzar el funcionament de l'aula?

Sigui quina sigui l'estratègia o forma d'organització que s'utilitzi, l'aula d'acollida ha de facilitar l'adaptació i la integració de l'alumnat a la dinàmica del centre i de la classe ordinària.

A l'aula d'acollida és bàsic garantir les tasques específiques per a l'ensenyament de la llengua catalana, tenint en compte que l'ensenyament-aprenentatge de la llengua ha de realitzar-se en primer lloc de forma intensiva, però també, des del principi, en el grup-classe de referència.

Per aconseguir aquest objectiu podem emprar algunes pautes, com ara:

- Afavorir la cooperació entre tots els alumnes. Els alumnes s'ajuden i aprenen els uns dels altres d'una forma més significativa sempre que treballen en equip. En aquests casos, en els quals l'ajuda i la sensibilització dels companys és tan important, el grup de treball pot constituir una bona estratègia per realitzar una tasca, projecte o activitat, no tan sols per aprendre llengua, sinó també per relacionar-se i adquirir continguts de caràcter actitudinal.

- Incorporar espais i estratègies a la gestió d'aula: racons, tallers, projectes, treball cooperatiu... que ajudin els nous alumnes a participar i que generin una dinàmica de corresponsabilitat en l'aprenentatge.
- Incorporar un tipus d'ambientació acollidora que faciliti els aprenentatges (rètols, murals, esquemes, mapes, imatges de temes estudiats o d'objectes i situacions d'utilitat).
- Incorporar un espai d'intercanvi de vivències i experiències de l'alumnat per afavorir-ne el coneixement mutu.

Quins materials es poden d'utilitzar?

És important que s'utilitzi el ventall més extens possible de material en tot tipus de suport (paper, informàtic, audiovisual...)

S'ha de vetllar perquè sigui un material interactiu que provoqui la participació de l'alumne en el procés d'aprenentatge.

Com a material bàsic, es pot remarcar:

- Biblioteca d'aula, que comptarà amb diccionaris en diverses llengües, enciclopèdies, periòdics, llibres que tinguin relació amb les diferents cultures en aspectes socials, estètics, literaris, etc.
- Racó amb recursos informàtics: ordinador amb programes per a l'aprenentatge de la llengua, internet, programes didàctics d'ensenyament de les matemàtiques, socials, educació per a la salut...
- Mediateca: l'ús del CD o DVD, fonamentals en l'ensenyament de les llengües, tindran aquí una rellevància especial. És convenient nodrir la mediateca de documents sobre l'entorn, la ciutat o el poble d'acollida, sobre els costums i el temps lliure, etc.
- Jocs, làmines i material manipulable per afavorir la interacció entre els aprenents.
- Mapes, treballs dels alumnes, cartells, etc. que en diferents murals i parets il·lustraran l'espai.

Quant de temps assistirà l'alumne a l'aula d'acollida?

L'alumnat nouvingut que s'incorpori a una aula d'acollida hi assistirà un màxim de 12 h. setmanals. És important que, en el moment de planificar l'horari de l'alumnat, es vetlli per evitar que interfereixi en aquelles matèries que faciliten el procés de socialització de l'alumnat.

A la vegada es tindrà en compte que la presència de l'alumnat a l'aula d'acollida té un caràcter transitori ja que l'objectiu és que l'alumnat pugui integrar-se ràpidament a l'aula ordinària.

Evidentment, el procés d'acollida i d'aprenentatge de la llengua no pot ser únicament una tasca tancada a les parets del centre educatiu, sinó que les ha de traspasar mitjançant activitats inserides en la vida quotidiana (activitats didàctiques arrelades en l'entorn, lúdiques, esportives, d'esbarjo...)

ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES PER TREBALLAR LA LLENGUA A PARTIR DE LA LÀMINA AULA D'ACOLLIDA

La làmina és un recurs didàctic que permet realitzar un aprenentatge de lèxic dins d'un context. Al mateix temps, serveix per proporcionar a l'aprenent estructures morfosintàctiques i expressions que revertiran posteriorment en la seva vida quotidiana ja que estaran relacionades amb les diferents funcions del llenguatge.

Objectius didàctics

- Adquirir els hàbits d'observar, escoltar i respectar el torn de paraula.
- Interpretar la idea general de la làmina.
- Comprendre i utilitzar lèxic i expressions en un context determinat a partir de situacions comunicatives.
- Relacionar les situacions i els elements de la làmina amb la realitat més propera de l'alumnat.

Continguts lingüístics

A partir d'aquesta làmina es pot treballar el contingut lingüístic d'alguns dels temes corresponents al **Nivell Inicial de Català – A1 – usuari bàsic**.

Per exemple:

1. Identificació personal
Descriure i identificar algú pel físic
Descriure i reconèixer el vestuari més usual
2. Ensenyament i Educació
Demandar i dir com està distribuït l'espai a l'aula
Saludar i acomiadar-se dels companys
Demandar que li deixin alguna cosa
3. Domini de la llengua
Demandar el significat d'una paraula
Dir que no ho entén
Demandar que li ho repeteixin
5. Estats físics i anímics d'una persona
Demandar ajuda
Demandar i donar informació sobre les sensacions i els estats d'ànim
7. Rutines diàries
Preguntar i dir el dia de la setmana, el mes i l'hora
Preguntar i dir quan es lleva i quan se'n va a dormir

Intervenció de l'ensenyant

La tasca de l'ensenyant és molt important, tant per despertar i mantenir l'interès dels alumnes com per la seva intervenció com a model lingüístic.

És, per tant, responsabilitat del mestre buscar i aplicar diferents estratègies d'intervenció.

Per exemple:

Buscar diferents maneres de presentar la làmina.

Programar la durada i la freqüència de l'activitat per crear i mantenir un ritme adequat que afavoreixi la interacció.

Augmentar, si cal, els elements de suport (material manipulable, auditiu, visual...) per tal de motivar, assegurar la comprensió i mantenir l'interès.

Utilitzar diferents tipus de preguntes per facilitar als alumnes l'adquisició de la llengua. Segons el seu nivell de competència, les intervencions seran més o menys complexes o, al contrari, més o menys pautades:

- El primer nivell és l'enumeració. L'ensenyant és qui anomena i comenta allò que hi ha a la làmina (mentre ho assenyalava) i l'alumnat es limita a comprendre i repetir. S'utilitza quan l'alumnat té un desconeixement de la llengua o bé quan n'ha fet molt poc ús.
- Preguntes tancades: són preguntes que fa l'ensenyant de tal manera que l'alumnat només té una opció per poder-les respondre. Un bon recurs són les preguntes de doble opció, en les quals la resposta ja està inclosa en la pregunta. Sovint són utilitzades per presentar el lèxic de la làmina.
- Preguntes obertes: són preguntes que fa l'ensenyant per guiar l'observació de la làmina. Segons com es formulin, condicionen el tipus de resposta. Poden facilitar una resposta enumerativa, descriptiva o de relació causa-efecte.

Exemplificació d'activitats

Les activitats que es presentaran als alumnes a partir d'aquesta làmina tindran com a objectiu el treball de les quatre habilitats de la llengua: escoltar, parlar, llegir i escriure.

Partint de les funcions comunicatives del llenguatge, iniciarem el procés d'adquisició de la segona llengua amb les activitats de comprensió i expressió oral, i les enllaçarem amb les de lectura i escriptura.

Algunes activitats de **llengua oral** podrien ser:

- ✓ Observar els personatges de la làmina (buscar la mestra, comptar els nois i les noies, fixar-nos en els seus trets més destacats) i després fer una llista a la pissarra amb els noms dels alumnes. L'ensenyant o un alumne pot anar dient: *L'Ígor és alt i ros, porta una carpeta sota el braç...* Els alumnes han d'endevinar el nom de cadascú.
- ✓ Observar i dir les diferents accions que fan els personatges de la làmina. L'ensenyant o un alumne diu una acció i el grup endevinarà quin és el personatge o objecte relacionat amb aquesta acció.

Per facilitar la realització d'aquestes dues activitats hi ha una làmina amb els personatges numerats. (personatges.pdf¹)

- ✓ Reproduir els diàlegs d'alguna escena de la làmina. En un primer moment es donarà un model a seguir, més endavant l'alumnat podrà interpretar un rol determinat i crear els seus propis diàlegs.

Al material complementari, hi ha quatre escenes extretes de la làmina que representen situacions comunicatives (grup mapa conceptual.pdf; nena acomiadant-se.pdf; grup professora.pdf; grup joc manipulatiu.pdf). Per exemple: l'escena on es veu la mestra parlant amb els alumnes.

M -Sabeu el nom del barri on vivim?

A -Sí, La Floresta

M -Molt bé!

M -Andrei, que saps si hi ha un mercat al nostre barri?

A -Sí, és al carrer més gran.

M -Sabeu què hi podem comprar?

~.....

¹ Els fitxers PDF tenen l'enllaç actiu

Activitats de llengua escrita:

- ✓ Identificar i anomenar alguns objectes de l'aula, relacionar-los amb els dibuixos de la làmina i després llegir les paraules de les etiquetes. Material complementari (etiquetetestext.pdf)
- ✓ Escriure les paraules a l'espai en blanc situat al costat de cada objecte. Primer l'alumnat tindrà el model al davant i posteriorment haurà d'escriure les paraules sense comptar amb aquest suport. Material complementari (etiquetetestext.pdf; etiquetesnotext.pdf)

Aquest treball inicial de llengua escrita es pot recollir i guardar, individualment o col·lectivament, per elaborar un diccionari, de manera que serveixi a l'alumnat per tenir un referent del lèxic après, al qual podrà recórrer sempre que sigui necessari.

- ✓ Escriure els diàlegs de les escenes extretes de la làmina, que ja s'han treballat oralment, dins de les bafarades. Primer escriuran els diàlegs que s'han establert col·lectivament. En un segon pas, es deixa que l'alumnat els escrigui lliurement. Material complementari (grup mapa conceptual+globus.pdf; nena acomiadant-se+globus.pdf; grup professora+globus.pdf; grup joc manipulatiu+globus.pdf)

Aquestes escenes amb els diàlegs escrits a les bafarades es poden situar en un lloc visible per a tothom. Així seran també un referent escrit d'allò que els alumnes saben expressar.